

Fővárosi Ítéltábla

11.Gf.40.066/2021/5.

A Fővárosi Ítéltábla a jogtanácsos1 kamarai jogtanácsos által képviselt Felperes1 (Cím1) felperesnek a dr. Gál Zoltán ügyvéd (cím7) által képviselt Alperes1 (Cím2) alperes ellen vezető tisztségviselő felelősségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2020. november 4-én meghozott 30.G.42.201/2019/28. számú ítélete ellen az alperes részéről 30. sorszám alatt benyújtott fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban – tárgyaláson kívül – meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja, és a felperes keresetét elutasítja. Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 100.000 (százezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjban felmerült együttes első- és másodfokú perköltséget, míg a kereseti és fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy az alperest 3.586.711 forint vagyoni biztosíték letétbe helyezésére kötelező 29.G.42.201/2019/15. számú végzés hatályát veszítette.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

[1] A felperes a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (a továbbiakban: Cstv.) 33/A. § (1) bekezdése alapján indított keresetet az alperessel szemben annak megállapítása iránt, hogy az alperes mint a adós társaság "f.a." (a továbbiakban: adós) volt ügyvezetője az adós fizetési képtelenséggel fenyegető helyzetének bekövetkeztét követően nem a hitelezők érdekeinek figyelembe vételével látta el a vezetői feladatait, és ennek következtében a felperes 3.586.711 forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat.

Kérelmének alátámasztásaként a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére hivatkozott, mert állítása szerint az alperes nem teljesítette a Cstv. 31. § (1) bekezdésében írt kötelezettségeit, továbbá 2015 után nem készítette el és nem tette közzé az adós éves beszámolóit.

[2] Az alperes az ellenkérelmében előadta, hogy a kereset nem tartalmazta a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 170. § (2) bekezdés cd) pontjában írt eljárási feltételeket. Érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Állította, hogy a felperes követeléséből 1.987.000 forint adó- és járuléktartozás elévült. Emellett vitatta a felperesnek azt a tényállítást is, hogy a vezetői feladatait nem hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el.

[3] Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az alperes mint az adós volt ügyvezetője a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a vezetői feladatait nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el, és ennek következtében a felperes 3.586.711 forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítése megghiúsulhat.

Ítéletének indokolásában idézte a Cstv. 83/R. § (1) bekezdés alapján a perben alkalmazandó Cstv. 33/A. § (1), (3) és (5) bekezdéseit. Megállapította, hogy a keresetlevél a Pp. 172. § (2) bekezdésében írt tartalmi feltételeknek megfelel és a felperes a keresetindítási jogosultságát is igazolta. Meglátása szerint nincs jelentősége, hogy a felperes nem tett tényelődadást a vagyonsökkenésre, annak okára és az alperes felróható magatartására.

Megállapította, hogy az adós mérleg szerinti eredménye 2014-ben és 2015-ben is negatív volt, és 2015. december 31-én a rövid lejáratú kötelezettségei már meghaladták a forgóeszközök értékét, ezért a 2015. december 31. és 2018. szeptember 7. közötti időszakban vizsgálta az alperes felelősségét. Nem fogadta el az alperesnek azt a hivatkozását, hogy bérleti jogot kívánt vásárolni, mert ez az elképzelés végül nem alakította az adós tényleges pénzügyi helyzetét. Kiemelte, hogy az elévülésnek azért nincs jelentősége, mert a perben a felperes követelését nem kell elbírálni. Az alperes nem vitatta, hogy 2016-tól nem tett eleget a beszámoló benyújtási kötelezettségének, és azt sem, hogy nem vette fel a felszámolóval a kapcsolatot. Az iratok elvesztése az alperesnek felróható, és ettől függetlenül is köteles lett volna felvenni a felszámolóval a kapcsolatot, ezért felróhatóan nem tett eleget a Cstv. 31. § (1) bekezdésében írt kötelezettségének. Az alperes nem tett értékelhető tényelődadást annak alátámasztására, hogy a hitelezők érdekeit figyelembe vette, az édesanyja betegsége pedig nem ad alapot a mentesülésre. Az elsőfokú bíróság jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felperes hitelezői igénye a felszámolási kérelem benyújtása és az igénybejelentés közötti egy évet alig meghaladó időszakban is számottevően nőtt.

Az alperes a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, míg a felperest a vélelem miatt nem terhelte az adós vagyonsökkenését, illetőleg annak mértékét érintő tényelődadási kötelezettség. A követelés elévülését nem kellett vizsgálni, amelynek következtében szükségtelen volt a felperest felhívni az alperes által megjelölt okiratok benyújtására, ugyanakkor az alperes nem adott elő olyan tény, amely indokolná az általa megjelölt tanúk kihallgatását.

[4] Az ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését, másodlagosan megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte.

Fenntartotta azt a védekezését, hogy a felperes követelésének egy része elévült. Álláspontja szerint annak ellenére hivatkozhat erre, hogy az adós (felszámolója) azt a felszámolási eljárásban nem vitatta. Az elsőfokú bíróság megfosztotta az alperest a védekezésének alátámasztásától, mert a folyószámla kivonat tekintetében a felperesre hárul az állítási és

bizonyítási szükséghelyzet [Pp. 199. § (5) bekezdés]. Nem ismert, hogy a hitelezői igény milyen jogcímen keletkezett, míg az elévülési kifogás tekintetében az elsőfokú ítélet nem tartalmaz tényállást, ezért felülvizsgálatra alkalmatlan. A folyószámla beszerzésére irányuló bizonyítási indítvány teljesítésének hiányában „az elsőfokú bíróság maga talált ki” ítéleti tényállási elemet a tartozás növekedésének megállapításával. A folyószámla kivonat azt is igazolhatta volna, hogy valóban növekedett-e az alperes tartozása. Az elsőfokú bíróság az eljárásával megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését. A negatív mérleg szerinti eredmény önmagában nem igazolja a fizetési problémát, és a törvényi vélelem a fizetéseképtelenséggel veszélyeztető helyzet kezdő időpontjának igazolására nem irányadó. A társaság vezetéséhez szükséges kompetenciával nem az alperes, hanem a társaság alapítója, az alperes édesanyja rendelkezett, azonban váratlan betegsége miatt az alperes betanítását és beiskolázását nem tudta folytatni. Az alapító munkájának pótlására az adósnak nem volt forrása, és egyre veszteségesebbé vált. Kifejezetten a hitelezők érdekeinek védelmében hagyott fel a veszteséges tevékenységgel. Az ennek alátámasztásául szolgáló bizonyítási indítvány fogatosítását az elsőfokú bíróság ugyancsak mellőzte, megsértve ezzel a Pp. 276. § (1) bekezdését. Megalapozatlan az elsőfokú bíróság bérleti joggal kapcsolatos álláspontja is, mert a jövőbeni működés biztosítása és a likviditási helyzet helyreállítása nem állíthatók szembe egymással. A bizonyítékokat a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte, és ezzel is megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését. Az alperes az ügyvezetői kinevezését követően a veszteséges üzletággal felhagyott, édesanyját kijelentette, tőkét vont be, új tevékenység megvalósításába fogott, nem ismert el követelést, nem vont ki tőkét, és kérte a tulajdonost a beszámolók feltöltésére, amelyek elfogadása egyébként sem az ügyvezető hatásköre. Előadta, hogy az iratanyag költözéskor eltűnt, és annak fellelése érdekében eredménytelenül kereste fel a fuvarozó céget. Mindezt tanúvallomással kívánta alátámasztani, azonban az elsőfokú bíróság a tanúk meghallgatását mellőzte. Nem volt mit átadni a felszámolónak, így az iratátadás hiánya nem hozható összefüggésbe a hitelezői érdekek sérelmével. Az iratanyag a készpénzes vásárlások miatt eleve helyreállíthatatlan volt. Az adósnak a felmondásokat követően már nem volt értékesítési bevétele, követelése sem maradt, így a bevételi oldalon sem volt mit helyreállítani. A likviditási helyzet helyreállítására tett kísérletei sikertelenek maradtak, amelyeknél a hitelezők érdekét figyelembe vette. A felperes egyetlen hitelezőként nem vette fel a kapcsolatot az adóssal, és tévesen állítja, hogy a beszámolók elkészítésének és feltöltésének elmulasztása miatt megghiúsulhatott volna a hitelezői követelés kiegyenlítése.

[5] A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

[6] Az alperes fellebbezése folytán az elsőfokú bíróság ítéletének nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdés alapján jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet teljes egészében bírálta felül.

[7] A fellebbezés alapos.

[8] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetének elbírálásához szükséges bizonyítást lefolytatta, azonban a másodfokú bíróság az érdemi döntéssel az alábbi indokok miatt nem értett egyet.

[9] A Pp. 265. § (1) bekezdése szerint törvény eltérő rendelkezése hiányában a perben jelentős tényeket annak a félnek kell bizonyítani, akinek érdekében áll, hogy azokat a bíróság valósnak fogadja el (a továbbiakban: bizonyítási érdek), továbbá a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének a következményeit is ez a fél viseli. A Cstv. 83/R. § (4) bekezdése alapján a törvénynek a 2017. évi XLIX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) módosított 33/A. §-át a Módtv. hatálybalépését követően benyújtott megállapítási és az annak alapján indítható marasztalási keresetekre kell először alkalmazni. A Módtv. a kihirdetését követő második hónap első napján, 2017. július 1-jén lépett hatályba (Módtv. 50. §), ezért a 2019. november 29-én indult elsőfokú eljárásban a Cstv. 33/A. §-ának a Módtv. 17. §-ával beiktatott rendelkezései az irányadóak. A Cstv. 33/A. § jelen eljárásra alkalmazandó (5) bekezdése a Pp. fent idézett 265. § (1) bekezdésnek a bizonyítási érdekre irányadó szabályától eltérő rendelkezés, amely az ott meghatározott mulasztást megvalósító magatartások egyikének fennállása esetén a gazdálkodó szervezet vezetőjére, a per alperesére hárítja a kereset alapjául szolgáló tények túlnyomó többségével szemben a bizonyítás kötelezettségét. A Pp. 265. § (1) bekezdésben írt általános szabályoktól eltérő, a felperes eljárási kötelezettségeit könnyítő rendelkezés a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésben felsorolt mulasztások jogkövetkezménye. Alkalmazásához elegendő, ha a felperes az alperes irat- és adatszolgáltatási, illetőleg az éves beszámoló letétbe helyezési kötelezettségének elmulasztását igazolja.

[10] Az alperes nem vitatta, és az adós felszámolási eljárását befejező ügyszám2 számú végzés is alátámasztotta a felperesnek azt az állítását, hogy az alperes nem tett eleget a Cstv. 31. §-ában írt kötelezettségének, ugyanakkor a 2016. és 2017. évekre az éves beszámolók letétbe helyezési és közzétételi kötelezettségét sem teljesítette.

[11] A Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében felsorolt mulasztásokban megvalósuló magatartások azonban nem azonosak a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott kártérítési felelősség alapjául szolgáló tényekkel, kizárólag a bizonyítási teher eltérő szabályainak alkalmazására nyújtanak lehetőséget. A korábban hatályos Cstv. 33/A. § (3) bekezdés utolsó mondatában szabályozott megdönthető vélelem már nem alkalmazható, ezáltal a hitelezői érdekek sérelme és az ahhoz vezető magatartás az új szabályozással a kereset alapjául szolgáló olyan ténynek minősül, amelyet a felperes a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írt mulasztások igazolása esetén is köteles megjelölni, és csupán ennek bizonyítása alól mentesíti a Pp. 267. § (1) bekezdésétől eltérő szabályt tartalmazó Cstv. 33/A. § (5) bekezdés.

[12] A Cstv. 33/A. § (1) bekezdése szerint érvényesített jog alapja, hogy a gazdálkodó szervezet vezetője a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben a fizetésképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően ügyvezetési feladatait nem a hitelezők érdekeinek elsődlegessége alapján látta el, és ezáltal a gazdálkodó szervezet vagyona csökkent, vagy a hitelezők követeléseinek teljes kielégítése más okból megghiúsulhat. A bíróság a Pp. 342. § (1) bekezdése szerint a kereseti kérelemhez kötve van, így döntése nem terjedhet túl a felperes által érvényesített jog alapjául szolgáló tényeken, amelyhez a Cstv.

33/A. § (1) bekezdés alkalmazása szempontjából elválaszthatatlanul hozzátartozik a vezető tisztségviselő magatartása, és az azzal okozati összefüggésben bekövetkező vagyoni hátrány, azaz az alanyi jogot közvetlenül keletkeztető tények előadása is [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pont és 170. § (2) bekezdés b)-c) pont].

[13] A felperes a keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes magatartásával okozati összefüggésben a felperes 3.586.711 forint összegű hitelezői követelésének teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat, ezáltal kérelmét a Cstv. 33/A. § első mondatának második fordulatra alapította, ezért köteles lett volna előadni a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében írt törvényi tényállást megvalósító tényeket [Pp. 170. § (2) bekezdés c)-d) pont], pontosan megjelölve azt az aktív, vagy mulasztásban megvalósuló passzív magatartást, amelyből levonható az a következtetés, hogy az alperes mint vezető tisztségviselő az érintett időszakban nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látta el a feladatait.

[14] A felperes az adós fizetése képtelenséggel fenyegető helyzetének kezdő időpontját megjelölte, és ezt az adós 2015. évi éves beszámolónak adataival alátámasztotta, azonban károkozó magatartásként csupán a bizonyítási teher megfordulását eredményező mulasztásokra hivatkozott. Keresetében azt adta elő, hogy az alperes Cstv. 33/A. § (5) bekezdés szerinti mulasztása miatt hiúsulhat meg a hitelezői igényének teljes mértékben történő kielégítése. A Pp. 267. § (1) bekezdésének eltérő alkalmazására okot adó irat- és vagyontáradási hiányosságok vagy az éves beszámoló letétbe helyezésének elmulasztása azonban a fentiek szerint nem azonos a kereset alapjául szolgáló konkrét károkozó magatartással (hitelezői érdekek figyelmen kívül hagyását megvalósító magatartás), amelynek megjelölése alól a felperes az ismertetett indokok miatt a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésében írtak igazolása esetén sem mentesülhet.

[15] Mindezekre tekintettel nem helytálló a felperesnek az a hivatkozása, illetőleg az elsőfokú ítéletnek az a megállapítása, hogy az alperes hitelezői érdekeket sértő magatartása – annak pontos megjelölése nélkül – pusztán a Cstv. 33/A. § (5) bekezdésére utalással vélelmezetten megállapítható. Annak pedig a kereset eldöntése szempontjából nem volt érdemi jelentősége, hogy a felperes hitelezői igénye a felszámolási eljárás alatt növekedett. Az adós fizetése képtelensége önmagában nem szolgáltat ténybeli alapot a szervezetére irányadó általános rendelkezések szerint érvényesülő felelősségi szabályok áttöréséhez és ezáltal a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében szabályozott igényérvényesítéshez. Erre tekintettel az a tény, hogy az adós a felperes követelését a felszámolás elrendeléséig már nem tudta a bevételeiből fedezni, és annak összege időközben változott, a felperes és az alperes között nem keletkezett kártérítési jogviszonyt.

[16] A felperes a fentiek szerint előadott jogi álláspontja folytán sem a keresetindításkor, sem az eljárás későbbi szakaszában nem adta elő az alperesnek azt a hitelezői érdekeket sértő (esetleges) károkozó magatartását, amellyel okozati összefüggésben a követelés kielégítése meghiúsulhatott. A kártérítési jogviszony alapjául szolgáló tényállítás nélkül azonban a bizonyításukra irányadó Cstv. 33/A. § (5) bekezdés sem alkalmazható, mert

nincs olyan bizonyítandó konkrét károkozó magatartásként megjelölt tény, amellyel szemben az alperes a védekezésének alapjául szolgáló tényeket a bizonyítási eszközeinek megjelölésével előadhatná.

[17] A kereset jogalapját [Pp. 7. § (1) bekezdés 8. pont] meghatározó anyagi jogot közvetlenül keletkeztető, a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésében meghatározott tények megjelölésének (kereseti tényállítás) hiányossága folytán a másodfokú bíróság kizárólag abból indulhatott ki, hogy a felperest az általa érvényesített jog nem illeti meg, amelynek következtében az elsőfokú ítélet a fellebbezésben előadott okok miatt jogszabálysértő, mert a Cstv. 33/A. § (1) bekezdésébe ütközik. A jogérvényesítés hiányán alapuló fellebbezési kérelem eredményességének következtében a felperes keresetét el kell utasítani, így nincs olyan indok, amely miatt az elsőfokú eljárás kiegészítése vagy megismétlése szükséges, ezért az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 381. §-ában írt eljárási feltételei nem állnak fenn. Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság a másodlagos fellebbezési kérelemnek helyt adva az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdés értelmében megváltoztatta, és a keresetet elutasította.

[18] A kereseti tényállítás hiányosságain alapuló érdemi döntés fenti indokaira tekintettel a fellebbezésben előadottak további vizsgálata és az alperes bizonyítási indítványainak teljesítése eltérő érdemi döntéshez nem vezethettek volna, így ezek elbírálását és a szükségtelen bizonyítási indítványok teljesítését a másodfokú bíróság mellőzte.

[19] Figyelemmel arra, hogy az adós felszámolási eljárása befejeződött, és a felperesen kívül ismert hitelezője nincs, a 11.Gpkf.43.665/2020/2. számú másodfokú végzéssel helybenhagyott 29.G.42.201/2019/15. számú jogerős végzés hatályát veszítette [Cstv. 33/A. § 10. bekezdés], ezért az alperes által időközben (esetlegesen) letett vagyoni biztosítékot az alperes részére 15 napon belül hivatalból vissza kell utalni, amelyről az iratok visszaküldését követően az elsőfokú bíróságnak kell rendelkezni.

[20] A kereset elutasítása folytán a Pp. 83. § (1) bekezdés szerint az alperes perköltségeit a felperes köteles megtéríteni, ezért az elsőfokú ítéletnek a perköltségre vonatkozó rendelkezéseit is meg kellett változtatni. A másodfokú bíróság az alperest megillető ügyvédi munkadíjban felmerült első- és másodfokú perköltséget az elsőfokú eljárásban benyújtott költségjegyzék és az ügyvédi munkadíjról aláírt tényvázlat alapján a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés alkalmazásával állapította meg.

[21] A felperes személyes illetékmentessége folytán feljegyzett és a Pp. 102. § (1) bekezdés szerint meg nem térülő első- és másodfokú illeték a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[22] A másodfokú bíróság az alperes fellebbezését a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2021. július 7.

dr. Volein Anna s.k.
s.k.
a tanács elnöke

dr. Bleier Judit s.k.

előadó bíró

dr. Kovács Mária

bíró